

Granskning om detaljplan för Del av Riksgränsen 1:8, handel m.m.

Detaljplanen hanteras med ett **utökat förfarande**. Under granskningstiden som har pågått mellan den 17 mars – 17 april 2023 har granskning skett med berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen. Granskningshandlingarna har skickats ut till ovan nämnda, vilka har beretts tillfälle att yttra sig över upprättat detaljplaneförslag. Under granskningstiden har totalt 12 skriftliga yttranden inkommit.

Granskningsutlåtandet redovisar samtliga av de skriftliga synpunkterna som har inkommit under granskningen samt kommentarer till dessa. Inkomna synpunkter redovisas i sin helhet om de har något att erinra, övriga kan vara sammanfattade. Samtliga skriftliga inkomna synpunkter förvaras i sin helhet i planakten hos Kommunstyrelsen.

Yttranden har inkommit enligt följande:

YTTRANDEN OCH KOMMENTARER

1. Kiruna Airport	2023-03-17
2. Vattenfall Eldistribution AB	2023-03-21
3. Tillväxtenheten	2023-03-21
4. Statens vegvesen	2023-04-11
5. Länsstyrelsen	2023-04-12
6. Lantmäteriet	2023-04-12
7. Naturskyddsföreningen	2023-04-13
8. Tekniska Verken i Kiruna AB	2023-04-14
9. Statens fastighetsverk, SFV	2023-04-12
10. Trafikverket	2023-04-17
11. Tolletaten	2023-04-17
12. Narviks kommune	2023-04-17

1. Kiruna Airport, 2023-03-17

Kiruna Airport har inga synpunkter på denna detaljplan.

Kommentar: -

2. Vattenfall Eldistribution AB, 2023-03-21

Vattenfall Eldistribution noterar att kommunen tagit med Vattenfall Eldistributions önskemål som framförts i samband med samrådet i uppdaterade planhandlingar. Vattenfall Eldistribution har i övrigt inget att erinra i rubricerat ärende.

Kommentar: -

3. Tillväxtenheten, 2023-03-21

Ser att ljusföroreningar inte hanteras i planen. I översiktsplanen del 2 för Torneträskbygden och i del 1 kap 10.1 Miljömål finns planeringsövervägandena: Ljusföroreningar ska begränsas i bygden genom val av belysningsklass och armaturernas avskärmningsklass resp Belysning i bebyggelse och vid vägar ska utformas så att ljusföroreningar minimeras.

Kommentar: *Bestämmelser som hanterar ljusföroreningar läggs till i plankarta och planbeskrivning.*

4. Statens vegvesen, 2023-04-11

Vi har ingen merknader til detaljreguleringsplanen.

Kommentar: -

5. Länsstyrelsen, 2023-04-12

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att ett antagande enligt förslaget inte kommer att prövas.

Kommentar: -

6. Lantmäteriet, 2023-04-12

Lantmäteriet har ingen erinran

Kommentar: -

7. Naturskyddsföreningen, 2023-04-13

Kretsen i Kiruna av Svenska Naturskyddsföreningen har tagit del av reviderat förslag och har synpunkter enligt nedan.

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen (SNF) kan fortfarande inte acceptera de uppenbara avvikelserna från intentionerna i kommunens Översiktsplan och Fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet.

Vår fortsatt mycket bestämda uppfattning är att det inte skall upprättas ett handelsområde i det utpekade området. Det främjar på inget sätt turism sommar- eller vintertid och kommer att förfula fjällandskapet. Det tillgodoser vidare på inget sätt hållbarhetskriterierna; Ekologisk-, ekonomisk – eller social hållbarhet. Därutöver bedömer vi att en ny marknadsplats med delvis ospecificerat innehåll kan komma att utgöra hot mot redan befintlig handel och service. En ökad norsk bilturism med onödiga utsläpp av växthusgaser kan och bör inte vara eftersträvansvärd.

Samrådsredogörelsen

Från samrådsredogörelsen kan SNF hämta avsevärd kritik mot detaljplaneförslaget. Förhållande till ÖP: Länsstyrelsen skriver i sitt yttrande:

”Länsstyrelsen kan av planbeskrivningen läsa att planförslaget delvis är förenligt med översiktsplanen. Länsstyrelsen kan dock inte tydligt utläsa skälen till avvikelserna.” (anm. vår understrykning)

Avseende MKB skriver Länsstyrelsen:

”Länsstyrelsen ställer sig frågande till hur kommunen så lätt, frångår den lokaliseringsprövning och ställningstagande som översiktsplanen utgör. Det nämns i MKB att andra platser vore bättre, platserna i närheten (Riksgränsen skidanläggning, Katterjåkk, Abisko) och ur fler aspekter såsom tillgänglighet, attraktivitet och handelns förutsättningar. Lokaliseringsprövning borde i denna MKB tydligare redovisat varför denna plats är bättre lämpad för denna verksamhet än de som redovisas i kommunens översiktsplan.”(anm. vår understrykning)

Kommentar: Länsstyrelsen bedömer efter granskningen att det inte finns något skäl till att ett antagande av detaljplanen för Del av Riksgränsen 1:8, handel m.m. ska överprövas enligt 11 kap. 10 § PBL .

Tullverket skriver:

”Tullverket bedriver verksamhet på fastigheten Riksgränsen 1:7 och ser det som direkt olämpligt att bebygga fastigheten Riksgränsen 1:8 ur såväl kontroll- som kontinuitetsperspektiv (anm., vår understrykning) Den planerade byggnationen (affärsområde med 185 P-platser) skulle för övrigt hamna mitt på en tullgräns vilket utgör en försvarande omständighet för att bedriva handel på fastigheten.”

Kommentar: Tullverket har beretts möjlighet att yttra sig under granskningen, men har inte inkommit med några synpunkter på det reviderade planförslaget.

Alternativ utformning och omfattning

Någon alternativ utformning och omfattning har inte utretts oaktat vad Länsstyrelsen ansåg. Skälet till detta framgår klart då exploatören endast har utgått från markägaraspekter och därmed från mark som exploatören själv äger. Någon alternativ lokalisering än den aktuella har därför aldrig varit aktuell att utreda. Något förvånade är det då att kommunen nöjer sig med detta i kommunens detaljplaneförslag och så helhjärtat dessutom understödjer det.

Kommentar: Bebyggelseförslaget reviderades inför granskningen. De nya utformningsbestämmelserna skapades för att förbättra byggnadens anpassning till omgivningen.

Översiktsplan och Fördjupad Översiktsplan för Torneträskområdet

Inget är förändrat i våra tidigare ställningstaganden.

Efter att ånyo ha studerat dessa tidigare fastställda planer är det närmast obegripligt hur detta förslag överhuvudtaget har kunnat upprättas.

Ekonomiskt snöd, tvivelaktig och kortsiktig vinning skall tillåtas få ta överhand över långsiktigt hållbar utveckling av området.

Det måste också ifrågasättas vilken betydelse översikts- och fördjupad översiktsplanering kan ha, när beslutad planering så enkelt bara lämnas.

Vi menar att detaljplaneförslaget inte kan karaktäriseras som ”...bara delvis förenlig...”.

I stället anser vi att inget som har avsetts med de gällande planerna tillgodoses och att förslaget därmed inte alls är förenligt med de gällande planerna.

Kommentar: Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men ska ge vägledning för efterföljande beslut. Möjlighet finns att göra avsteg från översiktsplanen, vilket gjorts i samband med att kommunstyrelsen gav ett positivt planbesked 2020-10-05 § 279 på planansökan. Planbeskedet fastslår att frågå översiktsplanen för Kiruna kommun 2018 samt fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet 2014. Detaljplanen upprättas därför med ett utökat förfarande. Syftet med detaljplanen är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet. Se vidare i Planbeskrivningen och i Samrådsredogörelsen.

Avsett nyttjande av området

Den nu något reviderade föreslagna byggnadsarean uppges till 4 300 m² (ByA), och skall omfatta två butiker (3 600 m²BTA) och ett hotell (700m² BTA).

Anpassningar till landskapsbilden med hänseende till riksintresse kulturmiljö sägs ha säkerställs genom utformningsbestämmelser i enlighet med framtagna MKB.

Enligt två av skisserna så finns angivet på den mindre av de två avsedda butikerna ”Apotek”.

Är det med avsikt eller av misstag? Behovet av apoteksförsäljning vid ”gränsen” kan väl starkt ifrågasättas?

Kommentar: Skisserna i planbeskrivningen är av rekommendationskaraktär. De visar möjlig utformning av handelsområdet, men är inte bindande.

Gränshandel är en företeelse som inte helt följer de beräkningar av trafikallsträng som finns i trafikallsträngsverktyget, varför jämförelse med andra norsk/svenska gränshandelsdestinationer har gjorts för att skatta tillkommande trafik. När den jämförelsen görs, så uppskattas att detaljplanens genomförande snarare kommer att alstra 600 fordon/dygn i jämförelse med

Trafikverkets trafikallsträngsverktyg där ett fullt genomförande av detaljplanen beräknats generera ett trafikallsträng till väg E10 på med 2000 fordon per dygn i ÅDT (Årsdygnstrafik).

Ingen av beräkningarna bidrar till miljömålet ”Storslagen fjällmiljö” och inte heller till att reducera utsläpp av växthusgaser.

I trafikutredningen (2021-09-29, rev. 2023-02-17) framgår att i jämförelse med andra gränshandelsdestinationer uppskattas parkeringsbehovet inom planområdet (inkluderat högsäsong) till 125-185 p-platser. Någon ändring har alltså inte skett, mer än att en parkeringskällare har tillkommit.

Gång- och skotertrafik

”Det finns inga gång- och cykelvägar längs befintlig anslutningsväg. Gående och cyklister förväntas nyttja vägrenen till E10. Inga olyckor med oskyddade trafikanter har registrerats i Strada (register för alla sjukhus och polisrapporterade olyckor i trafiken). Ökade trafikmängder på E10 som en följd av detaljplanens genomförande

innebär att möjliga konflikter med oskyddade trafikanter ökar längs kortare sträckor. Där vägrenen är som smalast är hastighetsbegränsningen 30 km/h. Där skyltad hastighet är 80 km/h finns en bred vägren och det bedöms inte finnas behov av att anlägga gångbanor fram till parkeringarna (Trafikutredning Riksgränsen 2021-09-29, rev. 2023-02-17, Tyréns AB)."

Slutsatserna är svårbegripliga. Planerarna tycks vilja ha besökare som endast förflyttar sig till handelsområdet med fordon (bil eller skoter).

Enligt SNF uppfattning är det uppenbart att det blir en ytterligare negativ inverkan på fjällandskapet.

Kommentar: *I planbeskrivningen har det lagts till att gående även kan använda vandringsleder. Kring planområdet råder generellt skoterförbud.*

Avstämning mot miljömålen

Av MKB framgår följande bedömning: ”*Inget av miljömålen bedöms påverkas på ett betydande negativt sätt. Ett genomförande av detaljplanen bedöms heller inte medföra direkt positiv påverkan. Beskrivningar av hur den planerade utvecklingen kan komma att påverka antagna miljömål där påverkan bedömts som obetydligt positiv eller negativ presenteras i MKB*”.

SNF har en helt annan och tidigare framförd avvikande uppfattning:

Miljömål 1 (Begränsad klimatpåverkan); det är väl klart att med ytterligare trafik inte måluppfyllelsen underlättas utan tvärtom kommer i stället **påverkan att öka i området**.

Miljömål 2 (Frisk luft); försämrad luftkvalitet efter **ökade utsläpp torde bli resultatet**.

Miljömål 14 (Storslagen fjällmiljö); slutsatsen att planens genomförande endast skulle få marginell betydelse delas inte, utan SNF anser att **påverkan på miljön blir betydande**.

I allas vår strävan att minska utsläppen av koldioxid måste det också anses som mycket tveksamt eller direkt felaktigt att inrätta en handelsplats vid Riksgränsen och därigenom stimulera våra grannar norrmännen till att köra tur och retur för att handla ”billigt” på den svenska sidan gränsen. Dessa besökare representerar väl knappast turister i vanlig mening.

Det är väl känt att många skoterägare på den norska sidan gärna tar bilekipaget med skotern på släpet för utflykt i Sverige. Skoterkörandet är ju mycket mer begränsat och reglerat i Norge än hos oss. Den ev. blivande stora parkeringen strax innanför riksgränsen med upp till 185 p-platser kommer med stor säkerhet att inbjuda till fler skoterekipage från Norge. Detta berörs kort i svaret på vårt tidigare yttrande, men borde belysas bättre, det är en viktig fråga.

Utvecklingen mot mer motoriserad turism menar SNF inte är önskvärd och påminner om redan befintliga problem med skoteråkandet i Riksgränsen-området, där den motoriserade vinterturismen alltmer breder ut sig.

Miljökonsekvenser

Miljökonsekvensbeskrivningen är fortsatt begränsad till att i huvudsak endast omfatta Riksintresse kulturmiljö.

Planen uppges redovisa påverkan på sex nationella miljömål.

”Någon naturvärdesinventering har inte genomförts varför en säker naturmiljöbedömning inte kan göras. En översiktlig bedömning av naturmiljön har dock genomförts av biolog. Enligt bedömningen kan förekomsten av visst till påtagligt naturvärde av ordinär fjällkaraktär inom fastigheten inte uteslutas. Det är framför allt tjärnen, belägen i fastighetens östra del, som bidrar med värden i landskapet och kan utgöra livsmiljö och födosöksområde för många arter”

Vad som har tillkommit, efter påpekande, är en fågelinventering under totalt två halvdygn (kväll och morgon).

I den fördjupade översiktsplanen (FÖP) från 2014 (Fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet, januari 2014) pekas hela Riksgränsen ut för anläggningsturism och **de övergripande målen är att prioritera skid- och vildmarksturism.** Fortsatta möjligheter ges även för rennäringen samtidigt som en viss utveckling av lokal service bör ske.

Av MKB:n framgår dock att här är det en helt annan beskriven målgrupp, som över huvud taget inte behöver vistas i fjällmiljön.

”I hög utsträckning bedöms besökande till området och tillfälligt boende att vistas inom planområdet och färdas längs E10 varför en risk för negativ inverkan på omgivande fjällmiljö inte bedöms betydande.”

Den sammanfattande miljöbedömningen i detta område med ”Lågt miljövärde” utmynnar i att ingreppets omfattning har: *”måttlig negativ konsekvens”* och graden av konsekvens är *”liten negativ konsekvens”*.

Är det nuvarande området helt utlyft ur sitt sammanhang måste vän av ordningen fråga sig vid denna beskrivning.

SNF uppfattning är att denna bedömning är direkt felaktigt och området, även i sin nuvarande utformning, ingår i ett exklusivt alpint område ovan trädgränsen med övergripande betydande miljövärden.

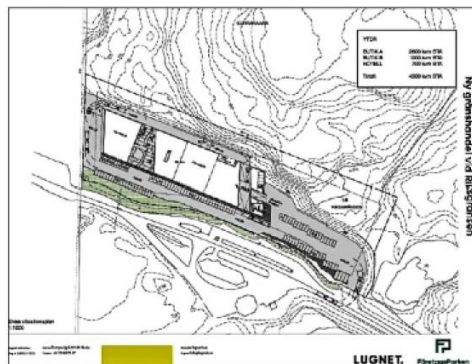
Kulturmiljö

Av handlingarna framgår:

”Negativt är att byggnadskroppen, trots att den är delad, har väldigt stor utbredning i plan och som helhet är lång och delarna står i linje.” Vilket just är det nya förslaget.

”För att ge en känsla av en mindre byggnadskropp kan en visuell uppdelning av byggnadskroppen göras och att delarna sinsemellan vinklas eller att byggnadskroppen delas och ges förskjutningar i plan.” Så var det i gamla förslaget, som nu har lämnats.

BESKRIVNING AV SKISSFÖRSLAG DATERAT 2022 10 11

Nya förslaget

(skalorna på bilderna är olika)

Gamla förslaget

SNF menar att bägge skisserna på ett tydligt sätt visar oformligt stora byggnader i förhållande till dagens befintliga tullstation och att den nya skissen bara befäster uppfattningen att denna marknadsplats alls ej skall förläggas här på kalfjället. Det är svårt att förstå hur en byggnation och därav följande verksamhet på sätt som anges i planen kan resultera i bedömningen att; ”ett genomförande av planen bedöms inte innebära negativ risk för ytterligare negativ inverkan på landskapsbilden.”

Enligt SNF uppfattning är det uppenbart att det blir en ytterligare negativ inverkan på fjällandskapet.

Kommentar: Samtliga miljömål bedöms i Miljökonsekvensbeskrivningen ha antingen ingen påverkan eller obetydligt positiv eller negativ påverkan.

SAMMANFATTNING

Justeringarna i nu redovisat utkast till detaljplan för Riksgränsen 1:8 är i förhållandet till föregående utkast försumbara. Det framstår som om en exploatör har fått köpa marken med förespegligen om att ett stort handelscentrum vid Riksgränsen skulle kunna etableras.

Denna avsedda plan är i direkt konflikt mot kommunens gällande planer och är inte hållbar enligt något av de tre hållbarhetskriterierna. Kommunen planerar för att få en gigantisk parkeringsplats ute på kalfjället. Riksgränsens och Katterjåkks utveckling till fjällvintermotorismens högborg tillåts fortsätta.

Den enda realistiska lösningen som finns är att återköpa marken eller att växla mot mark i Abisko enligt planer som fanns för inte så länge sedan, och att kommunen avbryter detta detaljplaneärende.

SNF anser att planförslaget inte skall fastställas och att fortsatt process bör avslutas nu.

Kommentar: Planen har reviderats sedan samråd. Länsstyrelsen inte ser något skäl till att överpröva enligt 11 kap. 10 § PBL.

8. Tekniska verken i Kiruna AB, 2023-04-12

Tekniska Verken i Kiruna AB (TVAB) har tagit del av granskningshandlingar för detaljplan angående rubricerat ärende. Tekniska Verken lämnar följande yttrande:

Förutsättningar, förändringar och konsekvenser

Teknisk försörjning

Justera enligt nedan:

Dagvatten

Planområdet kommer inte att anslutas till det kommunala dagvattennätet. Drift och underhåll av olika dagvattenanläggningar, inklusive dagvattenbiofilter, måste därför skötas av fastighetsägaren. Utan kontinuerlig skötsel förlorar dagvattenanläggningen snabbt sin funktion och reningen uteblir.

Kommentar: Planbeskrivningen kompletteras med text om dagvattenanläggningen under rubriken Teknisk försörjning samt rubriken Ansvarsfördelning och huvudmannaskap under Genomförandefrågor.

Avfall

Insamling av mat- och restavfall sköts av Kiruna Kommuns renhållning, Tekniska Verken. Kommunen ansvarar genom miljöbalken 15 kap. 3£ för avfall från hushåll och sådant avfall andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Avfall under kommunalt ansvar skall lämnas över till renhållaren vid överenskommen/anvisad plats för att transportera bort det så ofta att olägenhet för människors och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av avfall under kommunalt ansvar från fastigheten. Utsortering av förpackningar infaller under kommunalt ansvar från 1 januari 2027 för privat personer. Dock ser vi gärna att verksamheter använder sig av samma sortering för att minska sitt avfall.

Man bör ta hänsyn till att renhållningsfordonet behöver sin plats, eventuella parkeringsförbud och spärrlinjer kan tänkas behövas för att undvika backning på allmänna ytor där individer vistas. Vi ser även ett behov av att samlokalisera en återvinningstation i anslutning till området för att underlätta för den enskilde. Vår bedömning är att handeln kommer att dra fler individer än vad tidigare bebyggelse gjort. Utan en plats att återvinna blir platsen lätt åtskild från dessa åtaganden. Utan samlokalisering ligger den närmst planerade återvinningstationen ca 4 mil bort vilket ökar riskerna för nedskräpning markant av området. I dagsläget är närmsta återvinningstation i Kiruna vilket är ca 13 mil bort.

Vid ny- och ombyggnation av avfallsutrymmen ska Avfall Sveriges ”Handbok för avfallsutrymmen” (2018) följas. Handboken reglerar lagkrav samt rekommendationer för transport, förvaring och dimensionering av avfallsutrymmen. Detta gäller eventuella kvartersnära insamlingslösningar för villor eller avfallsutrymmen för företag eller flerfamiljshus.

Kommentar: Avsnittet om avfall i planbeskrivningen ersätts med ovanstående information.

9. Statens fastighetsverk, SFV, 2023-04-12

Inledning

Statens fastighetsverk (SFV) har mottagit inbjudan till samråd om rubricerad detaljplan. Framtagandet sker med utökat förfarande. SFV yttrar sig som sakägare med grannfastighet till planområdet. SFV har tagit del av allmänt tillgängligt material på kommunens webbplats.

Detaljplanen antas medföra betydande miljöpåverkan på kulturmiljö varför miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tagits fram. Planförslaget är bara delvis förenligt med kommunens översiktliga planering. Kiruna kommun har fattat beslut att *översiktsplanen för Kiruna kommun 2018* samt *fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet 2014* kan frångås.

SFV har tidigare yttrat sig under samrådsskedet, yttrande daterat 2022-12-22. SFV framförde och ställde sig då bakom Tullverkets synpunkter på detaljplaneförslaget. Tullverket menade att det är direkt olämpligt att bebygga fastigheten med hänsyn till Tullverkets verksamhet. Ovan nämnda synpunkter kvarstår.

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV är en myndighet som förvaltar vissa delar av statens fasta egendom. SFV:s uppdrag beskrivs i myndighetens instruktion och årligt regleringsbrev. De fastigheter SFV ska förvalta är de som staten långsiktigt behöver för speciella ändamål, fastigheter

som är av stort kulturhistorisk värde för vilka staten har ett särskilt ansvar, fastigheter som under århundraden har tillhört kronan eller har donerats till staten.

SFV förvaltar cirka 4000 byggnader för olika användningar och en sjundedel av Sveriges markyta. SFV har ett långsiktigt förvaltningsperspektiv och många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen (SBM) med Riksantikvarieämbetet som tillsynsmyndighet.

I anslutning till planområdet förvaltar SFV fastigheten Riksgränsen 1:7 samt Jukkasjärvi Kronoöverlopsmark 1:1. På fastigheten Riksgränsen 1:7 förvaltar SFV Björnfjells tullstation som hyrs ut för Tullverkets verksamhet.

Sammanfattning

SFV framför och ställer sig bakom Tullverkets synpunkter på detaljplaneförslaget från samrådsskedet. *”Tullverket ser det som direkt olämpligt att bebygga fastigheten Riksgränsen 1:8 ur såväl kontroll- som kontinuitetsperspektiv. Den planerade byggnationen (affärsområde med 185 P-platser) skulle hamna mitt på en tullgräns vilket utgör en försvårande omständighet för att bedriva handel på fastigheten.”*

SFV synpunkter om olämplig lokalisering av föreslagen verksamhet kvarstår trots bearbetning av planförslaget.

Planförslaget

Av planbeskrivningen framgår att syftet med detaljplanen är att med stor hänsyn till landskapsbilden möjliggöra för utveckling av besöksnäring och handel. Området utgörs idag av en parkeringsyta, körbana (med anslutning från E10) och naturmark. Parkeringsytan är en asfalterad yta som tidigare nyttjats som helikopterplatta. Inga fler väganlutningar planeras till planområdet.

SFV förvaltar fastigheten Riksgränsen 1:7 där Björnfjells tullstation är belägen. Tullverket har under samrådsskedet lämnat följande synpunkter på detaljplaneförslaget.

”Tullverket bedriver verksamhet på fastigheten Riksgränsen 1:7 och ser det som direkt olämpligt att bebygga fastigheten Riksgränsen 1:8 ur såväl kontroll- som kontinuitetsperspektiv. Den planerade byggnationen (affärsområde med 185 P-platser) skulle hamna mitt på en tullgräns vilket utgör en försvårande omständighet för att bedriva handel på fastigheten. Tullverket behöver med anledning av detta få fortlöpande information i ärendet och lämnar också gärna synpunkter vartefter ärendet fortskrider.”

SFV ställer sig bakom Tullverkets synpunkter.

SFV ser att bebyggelseförslaget har reviderats. Syftet med de nya utformningsbestämmelserna är att anpassa byggnaden till omgivningen ytterligare. Planhandlingarna anger att ”en viktig del av husens gestaltning som ”landskapsbyggnad” är den enkelheten som består i att fasader mot norr och syd görs i liknande material och kulör som alla plåtdetaljer runt tak / takfot och bildar en sammanhängande, monokrom helhet. Planförslaget bedöms vara anpassat till att ta hänsyn till den omgivande miljön.”

SFV synpunkter om olämplig lokalisering av föreslagen verksamhet kvarstår trots bearbetning av planförslaget.

Kommentar: Tullverket har beretts möjlighet att yttra sig under granskningen, men har inte inkommit med några synpunkter på det reviderade planförslaget.

10. Trafikverket, 2023-04-17

Synpunkter

Framkomlighet, kapacitet, trafiksäkerhet

Kommunen har bemött Trafikverkets synpunkter i samrådet avseende risk för skador på riksintresset väg, i hänseende av framkomlighet, kapacitet och trafiksäkerhet, med stöd av trafikutredningen som genomförts.

Kommunen hänvisar till att trafikutredningen redovisar god kapacitet och framkomlighet även med föreslagen exploatering samt att färdmedelsfördelningen visar att merparten är biltrafik till området.

De gångresor som eventuellt genereras bedöms bestå av promenad till/från parkeringar inom området och fram till minnesmärke vid gränsen. De fåtal resor mellan hotell/stugbyn och handelsområdet bedömer kommunen ske på de befintliga vandringslederna mellan områdena då inresta till området främst är där för vandring – inte promenad efter asfaltsväg.

När det gäller väderberoende aspekterna med kolonnkörning och stängning av väg till följd av laviner gör kommunen bedömningen att det inträffar under den tid på året då trafikmängden är mycket lägre än normalt och att trafiktillskottet till följd av planen inte uppstår vid dessa tillfällen eftersom man väljer besöksdag utifrån väderprognoserna. Trafikverket vill upplysa om att det inte stämmer att kolonnkörning endast sker kväll och natt utan det måste ske dygnet runt. Köer och kolonnkörning är lika vanlig på båda sidorna om gränsen som är försedd med bommar från två håll.

Kommentar: Samrådsredogörelsen hänvisar till utfallet av avstängningar de senaste åren då de flesta avstängningar skett kvälls- och nattetid (P4-Norrbotten trafikinformation). Information om att kolonnkörning förekommer på E10 skrivs till i Planbeskrivningen.

Trafikverket har ingen annan trafikanalys än den kommunen har gjort. Trafikverket förutsätter därför att om bedömningarna inte infrias och det trots allt uppstår problem, inte minst för oskyddade trafikanter, så kommer dessa att hanteras av kommunen som en följd av den egna planeringen.

Trafikverket uppmanar kommunen att ta en dialog med besöksnäringen för åtgärder som ökar sannolikheten till att oskyddade känner till och väljer vandringslederna istället för vägen.

Kommentar: Kommunen tar kontakt med Kiruna Lappland för att vidarebefordra information. Alternativet med vandringsleder läggs till i Planbeskrivningen på s. 26 som sätt att ta sig till det nya handelsområdet.

Drift och underhåll, vinterdrift

De osäkra och snabbt skiftande väderförhållandena som kan innebära hastigt förändrade förutsättningar för resor och transporter i området kräver en säker och effektiv vinterdrift. Trafikverket har i samrådet framfört kravet av att förutsättningarna för att kunna sköta drift och underhåll av E10 inte får försämras då det skulle innebära skada på riksintresset kommunikationer.

Kommunen oppger att man i planforslaget har avsatt yta for snoupplag vid parkeringsplatserna i oster samt skapat mer friyta mellom planens byggnader og tullverksamheten dar sommarparkeringsplatser kan anvandas for slungad snou vintertid – friytan er mer en 20 meter. Trafikverket ser positivt pa detta men anser att det ogsaa maaste regleras genom planbestemmelser i detaljplanen. Det maaste sakerstillas att inga bilar star inom 20 meter under perioder av snou samt att yta for snoupplag anvisas som endast avser vinterdrift av E10.

Alternativet for att saakra vinterdriften i denna utsatta geografi er att Trafikverket gjennom opprettande av vegplan utokar vegområdet.

Kommentar: Runt hela planområdet er marken prickad og far inte bebyggas. Pa prickad mark far parkeringsplatser anlaggas. Behovet av parkeringsplatser er enligt Trafikutredning Riksgransen (2021, rev. 2023 Tyréns) lagre vintertid en under hogsasongen mitt i sommaren. Samrad mellom fastighetsagaren og Trafikverket kraevs for att delar av den mark som foreslas for parkeringsandamal, under perioden fran og med 1 oktober till og med 30 april, eventuelt ska kunna anvandas for slungad snou fran veg E10. Parkering pa platsen er da moelig 1/5-30/9. Besokandes sakerhet maaste sakerstillas vid snoroining med snoslunga. Tillfalliga atgarder vintertid kan behovas for att trygga saker forflytting inom planområdet. Det behover sakerstillas att snou som slungas fran veg E10 inte forhindrar dagvattenanlaggningarnas og dagvattenhanteringens funksjon pa fastigheten Riksgransen 1:8. Dessa fragor bor hantaras vid tidligere namnda samrad mellom fastighetsagaren og Trafikverket.

Att daremot nyttja opp till 20 m av planomradets hela langd for snou fran E10 innebær en alltfor stor begrensning av fastigheten.

Dagvatten

I plankartan regleras att dagvatten fran fastigheten ska rinna ytligt mot omrade med prickmark/ byggnadsforbud narrest E10. Samma omrade er ogsaa avsett for att inrymma framtida slanter (om marken fylles ut ytterligere) inom planområdet. Trafikverket anser att det ska sakerstillas att avvattningen for E10 fungerer og att en utfyllnad inte avventyrar detta.

Kommentar: Ett fortydligande skrives in i Planbeskrivningen.

11. Tolletaten, 2023-04-17

«Kommunikationer

Fordonstrafik

Planområdet gransar i soder till veg E10. Som underlag till detaljplanen har Trafikutredning Riksgransen 2021-09-29, rev. 2023-02-17, opprettats av Tyréns AB. Forbi planområdet trafikeres veg E10 av 1 150 fordon/dygn (Arstdygnstrafik, ADT 2018) varav tung trafik utgor cirka 15 % av dessa. Trafiken er sasongsbetonad med mest trafik under sommarhalvaret. Hastighetsbegrensningen forbi planområdet er 30 km/h.»

Det er Tolletatens erfaring over mange tiar at hastigheten gjennom den nevnte 30-sonen ikke overholdes. Dette understottes av malinger av nyere tid gjennomfort av svensk Polis.

Tolletaten anmoder på det sterkeste at det i forbindelse med utbyggingen etableres fysiske tiltak som bidrar til å redusere farten i området til den oppgitte grensen på 30 km/t i den hensikt å ivareta trafikksikkerheten.

Kommentar: Kommunen vidarebefordrar synpunkt till Trafikverket då Trafikverket är väghållare.

12. Narviks kommune, 2023-04-17

Vi viser til oversendelse av Granskning av detaljplan för del av Riksgränsen 1:8, Kiruna kommun, 16.mars 2023.

Detaljplanen legger til rette for «besöksnäring og handel».

Narvik kommune har tidligere sendt innspill til Ansökan om planbesked, Riksgränsen 1:8, handel mm, datert 31.08.2020 og uttalelse til planforslag - Samråd om detaljplan för del av Riksgränsen 1:8, datert 17.12.2021.

Kiruna kommune har i sin kommentar til vår siste uttalelse vurdert at planforslaget ikke medfører negative konsekvenser i form av fremkommelighetsproblem på E10. Dialog med Statens vegvesen og norsk tollmyndighet er også ivaretatt. Kiruna kommune viser at MKB er supplert med en nærmere begrunnelse for lokaliseringen i forhold til overordnet plan.

Vi viser til våre tidligere uttalelser i saken og forutsetter at dette blir ivaretatt.

Narvik kommune mener som tidligere uttalt at nye handelsområder i størst mulig grad bør lokaliseres i nærmere tilknytning til eksisterende handels- og næringsbebyggelse med tilhørende infrastruktur i området Riksgränsen/Katterjåkk, dette i tråd med FN's bærekraftsmål.

Statsforvalteren i Nordland orienteres ved kopi av denne uttalelsen.

Kommentar: Planforslaget är delvis förenligt med kommunens översiktliga planering i enlighet med vad som anges i planbeskrivningen. Kommunstyrelsen gav ett positivt planbesked 2020-10-05 § 279. Planbeskedet fastslår att frångå översiktsplanen för Kiruna kommun 2018 samt fördjupad översiktsplan för Torneträskområdet 2014. Detaljplanen upprättas med ett utökat förfarande. Föreslaget planområde ligger i anslutning till befintlig bebyggelse i form av tullstationen och i närheten av övrig bebyggelse i Riksgränsen. Den valda lokaliseringen ligger i anslutning till befintlig infrastruktur vilket minskar behovet av att etablera ny infrastruktur. Platsen är också ianspråktagen sedan tidigare i och med den parkering som finns där i dagsläget. Planforslaget innebär möjlighet att etablera handel m.m.. Det innebär ett avsteg mot inriktningen i översiktsplanen att nyetablering av handel och service i första hand ska lokaliseras till Abisko, men möjligheten finns att pröva etableringar även på andra ställen inom kommunen. Planforslaget kan ge ett tillskott av service i Riksgränsens närområde vilket kan vara till nytta både för lokalsamhället och för besöksnäringen i området. Planforslaget möjliggör för besöksanläggningar för turism, vilket är i linje med det övergripande målet för Riksgränsen-Katterjåkk i den fördjupade översiktsplanen för Torneträskområdet.

REVIDERING EFTER GRANSKNING

Plankartan

- Plankartan har reviderats med nya egenskapsbestämmelser.

Planbeskrivningen

- Planbeskrivningen har uppdaterats med de nya utformningsbestämmelserna, sida 20.
- Planbeskrivningen har kompletterats med en text om kolonnkörning, sida 25.
- Planbeskrivningen har fått ett tillägg om att vandringslederna kan användas för att ta sig till området, sida 26.
- Planbeskrivningen har förtydligat att vatten från väg E10 och från vägtrumman under behöver ledas förbi planområdet, sida 28.
- Planbeskrivningen har kompletterats med texter om skötsel av dagvattenanläggningen, sida 28 och sida 36.
- Planbeskrivningen har reviderats vad gäller skrivelse om "Avfall", sida 30.
- Planbeskrivningen har uppdaterats med information om "Snöhantering", sidorna 30-31.

Berörda sakägare som inte har blivit tillgodosedda

Statens fastighetsverk
Narviks kommun
Trafikverket

Övriga som inte har blivit tillgodosedda

Svenska Naturskyddsföreningen

Kommunledningsförvaltningen
Stadsbyggnadsavdelningen
2023-05-10

Monika Paleckiatyte
Planarkitekt
Kiruna kommun

Bilagor

- Länsstyrelsens yttrande
- Särskild sammanställning